

הארט השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת וירא
תשפ"ד

גיליון 186

א לעבטיגער שפּת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

ממתנים ומצפים

פניני הפרשה

"וישא את עיניו וירא" (י"ח ב)

ע"פ המובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה קל"ג) כשמים מול העיניים - מטבע קטנה - זה יכול להסתיר הר גדול - כך גם אור ה' והתורה מאירים, רק צריכים להזיז את המטבע שלא יחצוץ.

ומביא שם בדבריו את משלו של ה'בעל שם טוב': שהעולם מלא אורות וסודות נפלאים ונוראים, והיד הקטנה עומדת בפני העיניים ומעכבת מלאות אורות גדולים. וכן ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה רנ"ד) שהעיניים הם דברים עליונים וגבוהים מאוד והם רואים תמיד דברים עליונים גדולים ונוראים.

ובכאן, באחד מניסיונותיו של אברהם אבינו ע"ה, שהיה חולה ביום שלישי למיתו, והקב"ה הוציא חמה מנרתיקה, גם מה שאשה עיניה צרה באורחים (ב"מ פ"ז), הדגיש הכתוב: **"וישא את עיניו"** שלא הביט על המניעות, לא נתן למטבע הקטנה להסתיר את האור, אלא הגביה את עיניו מעל המניעה.

ואפשר להסמיק זאת לחיזוק לדורות, בדברי הכתוב (ישעיה נא): **"הביטו אל אברהם אביכם..."** לשון של ראייה והסתכלות, ללמוד מאברהם אבינו אותו ראייה והבטה נכונה, מעל ומעבר המניעות.

"וישא אברהם את עיניו וירא והנה שלושה אנשים" (יח ב)

ע"פ דברי ה'מדרש תנוחמא' כשכאב לו מדם המילה אמר לו הקב"ה שאחוס על בניך, ואפרע משונאיהם בזכות שני דמים שנאמר: **"ואעבור אלך ואראך מתבוטסת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי בדמיך חיי"**, שזה רומז על דם פסח. ודם המילה. ואפ"ל, שזה מרומז ב"ר"ת של פסוק זה: **"וישא עיניו וירא ו'הנה בגמטריא 'שמונים ושמונה' - כמספר 'ב' פעמים דם"**.

"וישא אברהם את עיניו וירא והנה שלושה אנשים נצבים עליו"

בספר 'תולדות יעקב יוסף' כתוב שלשה האנשים מרמזים על ג' עמודי העולם, תורה ועבודה וגמילות חסדים, שהם כנגד אברהם יצחק ויעקב, והנה קודם שיצחק ויעקב היו בעולם, היה העולם מתקיים רק על עמוד אחד של גמילות חסדים. וזהו "עליו" שכולם התקיימו על מידת החסד. ע"כ.

ואפ"ל בדבריו: "עליו" אותיות החיצוניות גימטריא ע"ו' כמספר חסד (עם האותיות והכולל), ואותיות הפנימיות גימטריא 'ארבעים' הרומזים על תורה ותפילה, וכמובא בדברי רש"י על ארבעים יום שבקש רחמים, שנאמר **"ואתנפל לפני ה' ארבעים יום"**. וכן 'ארבעים יום' לקבלת

שעובר. וחמימות היום שהם כלל התאוות בוער אותו הרבה, אף על פי כן הוא אינו מניח את מקומו חס ושלום, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח אוהל הקדושה זמן רב. ואף על פי שבתוך כך עובר עליו מה שעובר, הוא אינו מניח את מקומו ח"ו, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח ימים וזמנים רבים, בחינת "והוא יושב פתח האהל כחם היום" והבן היטב, כי איתא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן ב' מה): שלפעמים האדם אצל הפתח והוא שב לאחור או שמשתטח ומתפשט או כנגדו הבעל דבר וכו' אבל מי שחושב על תכליתו הנצחי באמת, וחס על חייו באמת הוא יושב וממתין אצל פתח אוהל הקדושה... ועל ידי זה יירא אליו ה'.

מרוו לפני הסעודה

וכה סיפר רבינו (כוכבי אור): פעם הלכו שני קבצנים יהודי וגרמני יחד לנדוד, ולימד היהודי את הגרמני, שיעשה את עצמו כיהודי, והיהודים הרי רחמנים הם, ובוודאי ירחמו עליו.

כשהגיע ערב פסח למדו; איך להתנהג בבית היהודי שיזמינו לשולחן הסדר, בתחילה עושים קידוש ואח"כ רוחצים ידיים, אולם שכח לומר לו שאוכלים מרוו. וכן היה שהזמינו אחד אליו לסדר, והיה רעב מאוד וציפה בקוצר רוח שכבר יגיעו לאכול את הדברים הטובים כפי שאמר לו היהודי, הוא רואה שמגישים חתיכת כרס במי מלח, ושאר הדברים הנוגעים לסדר, ואומרים את ההגדה והוא בעינים צופיות מחכה לסעודה.

כאשר הבחין כי בוצעים את המצה שמח, כי הנה עוד מעט הוא יוכל להשקט את רעבנו, אך אז הגישו לו חתיכת מרוו, וכאשר הכניסו לפה נעשה לו מר בפיו, וחשב שזהו הסעודה ורק את זה יאכלו, וברח תיכף במרירות ורעב, וחשב לעצמו: יהודים ארורים, אחר כל החגיגה נותנים לי לאכול מרוו, והלך לבית המדרש ונרדם שם.

אחר כך רבי היהודי בפנים שמחות, שבע מאכילה ושתייה ושאלו היהודי איך היה הסדר? וסיפר לו כבעס ממה שעבר עליו, אמר לו היהודי: אוי גרמני שוטה, אלם היית מחכה עוד מעט - היית אוכל כל טוב כמוני.

זאת רבינו לומר: שזיכוד הגוף בא במרירות, אולם האדם חושב שתמיד יהיה המרירות על כן בורח תיכף, אולם אם מחכה מעט וסובל מעט המרירות מזיכוד גופו, אז מרגיש אחר כך כל חיות ותענוג.

השבוע בפרשתנו, אנו מוצאים את הפסוק אצל אברהם "והוא יושב בפתח האהל כחם היום".

בליקוטי הלכות (הלכות אישות ד יט) מחזק אותנו בפסוק זה על ההמתנה, שצריכים לא פעם להמתין עד שנכנסים לשערי הקדושה. בכתבו: 'ישיבה לשון עכבה זמן רב, כמו שכתוב: 'ותשבו בקדש ימים רבים' - שיזכה לזה שיתגלה אליו ה' על-ידי יושב ונתעכב ימים רבים אצל פתח האהל, שהוא פתח הקדושה.

וממשיך שם בכתבו: ש'כחם היום' זהו בחינת התגברות היצר - חמימות היצר שמתגבר על האדם ואינו מניחו להיכנס לפתח הקדושה: 'אבל מי שאינו רוצה להטעות את עצמו וחושב על תכליתו הנצחי באמת אינו שב לאחור בשום אופן בעולם יהיה איך שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח ימים רבים כמה שיהיה, ואף-על-פי שאין מניחו אותו לנכנס לתוך הפתח, וחום היום לוחט אותו מאוד, ואף-על-פי-כן אינו מניח את מקומו ויושב ומתעכב אצל הפתח האוהל של הצדיקים והכשרים עד שירחם מן השמים, בבחינת והוא ישב פתח האהל כחום היום'.

משל לאחד שבא לקנות אפרסמון

בליקוטי מוהר"ן (תורה ו' מובא על ענין התשובה, וכה אנו מוצאים בין דבריו הק': "כתר - לשון המתנה בחינת תשובה, כמו שאמרו חכמינו זיכרונם לברכה (יומא לח:): הבא ליטרה מסיעין לו, משל לאחד שבא לקנות אפרסמון ואומרים לו המתן".

בשיצור ליקוטי מוהר"ן כתוב ע"כ: צריך לדעת שכשבא להיטרה ולעשות תשובה אומרים לו המתן, היינו אף שהוא צריך למהר מאוד להימלט על נפשו לברוח מתוך החושך, אעפ"כ אל יבהלוהו רעיוניו כשרואה ריחוקו מפילה ומכל הדברים שבקדושה כי ההכרח להמתין עד שיזכה לתיקון גמור ולילק בהדרגה... כי א"א להיכנס בפעם אחת אל הקדושה.

בליקוטי הלכות' (טוען ונטען ג ב) מבאר זאת; שכל העבירות והפגמים ח"ו באים על שלא המתין, וכמו שאמרנו ה"ח"ל לענין חטא אדם הראשון, שחטא בעץ הדעת של המתין, וכמו שכתוב "ואף ברגלים חוטא", ולכן כאשר נכנסים בשערי הקדושה כרוך חלק מהתיקון בהמתנה וסבלנות לגאולה ולתיקון.

וראה בספר המידות (תשובה ע"ו): "המתחיל לעבוד את ה' והקדוש-ברוך-הוא אומר לו: יודע אני, שחפצך ורצונך לעבוד אותי, אבל מה הוא הבטוחות, שמא למחר תעזוב אותי, אם כן איך אקרב אותך בשביל הרצון שרצית, ואיך אגלה לך תיכף דברים נסתרים, אלא כן תעשה: אתה תחילה אהוב אותי כך ותעשה מצוותי, אף-על-פי שאין אותי יודע השכל של המצווה, ועבוד אותי פשוט בלא חכמות, וכשתעבוד אותי כמה זמנים, אזי אאמין לך ואגלה לך טעם ושכל של כל דבר ודבר ואקרב אותך בכל מיני התקרבות, כי הזמן הרב שעבדת אותי מקודם הוא בטוחות, שלא אתוהר".

הוא יושב וממתין ומחכה אצל הפתח

במכתב שכתוב רבי נתן לבנו הוא מבטא זאת היטב ע"פ פסוקי פרשתנו: ולא אוכל להתאפק מעצם האבתך מלכתוב לך מעט ממה שאמרתי בשבת קודש העבר. ותמצית העניין מרומז בפסוק (בראשית י"ח): "והוא יושב פתח האהל כחם היום". יושב לשון המתנה ועכבה זמן רב, כמו: "ותשבו בקדש ימים רבים", הינו שאין האדם זוכה להתגלות אלוקות בחינת "וירא אליו ה'" כי אם על ידי שיושב וממתין ומתעכב אצל פתח האהל הקדשה זמן רב. ואף על פי שבתוך כך עובר עליו מה

שירת הפרשה

וְהוּא יוֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחֵם הַיּוֹם, בַּפְּרָשָׁה גַם כְּשֶׁהַיְשׁוּעָה מִתְעַקֶּבֶת אֵינּוּ מִרְפָּה.

הִבָּא לְקוֹנוֹת אֶפְרָסְמוֹן אוֹמְרִים לוֹ הִמְתֵּן עַד שֶׁהַזְמַן יִהְיֶה מוֹכָן וּמְזַמָּן.

יְשִׁיבָה - לְשׁוֹן הִמְתֵּנָה וְעֶקְבָה לֹא לְעֹזֵב אֶת פֶּתַח הַקְּדוּשָׁה.

גַּם אִם נִרְאֶה שֶׁהַדָּרָךְ רְחוּקָה מִהַחֲזוֹן בֵּל גִּרְפָּה מִהַשְׁתַּוְקוּת וְהַצְמָאוֹן.

